

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, sreda 20. maja 1936

Cena posamezni številki Din 1.50

Po mogočem beograjskem kongresu

V čisto drugačnem razpoloženju ko I. kongres jugoslovanskega trgovstva v Skoplju, je potekel II. kongres trgovstva v Beogradu. V Skoplju je prevladovalo še optimistično razpoloženje, da bo trgovini in našemu gospodarstvu dana ona pomoč, ki je potrebna, da se prebije iz krize, v Beogradu pa je razočaranje, ki ga je vse trgovstvo preživljalo čeli dve leti, že skoraj docela zatrla vse optimistično razpoloženje, da je trda skrb za bodočnost dala pečat vsemu kongresu. Zato ni bilo v Beogradu onega veselega pričakovanja naboljšanje ko v Skoplju, zato pa je bila tudi vsa vebina kongresa mnogo bolj resna, da je skoraj iz vsakega referata donel opomin ob zadnji uri, da ne bo vsa pomoč sploh prekasna.

Tem večja zasluga pa gre voditeljem II. kongresa, da so kljub temu težkemu razpoloženju znali ohraniti ves potek kongresa na naravnost odlični višini. Kljub vsem težkim razočaranjem, kljub naravnost izživajočim nepravilnostim, ki ubijajo vse naše gospodarsko življenje, je bila vendarle beseda II. kongresa vedno polna dostojanstva in v skladu z lepo tradicijo, s katero se more ponašati jugoslovansko trgovstvo. Za demagogijo ni bilo na beograjskem kongresu prostora, temveč samo za stvarno in s tehtnimi argumenti podprto kritiko. Seveda je morala postati mestoma ta kritika zaradi že nezasišanih nerednosti in očitnih protizakonitosti, s katerimi se ubija trgovina, zelo ostra, toda to je bila le narayna posledica težkih napak, ki morajo revoltirati vsakogar, ki ljubi to našo težko preizkušeno in izmučeno domovino. Saj vendar ne more ostati državljan, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, ravnodušen, ko vidi, kako zaradi brezvestnih grehov nekaterih ljudi propadajo eksistence naših ljudi!

Brez vseh olepšav, a v resni in dostojni obliki je beograjski kongres razkril napake in pregrehe, ki zavirajo naše gospodarsko življenje. Obenem pa je tudi jasno pokazal pot, ki vodi doboljšanja in do rešitve. Kakor vedno, tako je bila kritika trgovstva tudi na II. kongresu konstruktivna. Zato pa ima jugoslovansko trgovstvo tudi vso pravico, da zahteva polno upoštevanje svojih zahtev in da se neha ono nesrečno omalovaževanje gospodarskih stanov, ki je privedlo državo na rob gospodarskega propada. To more jugoslovansko trgovstvo zahtevati s tem večjo pravico, ker je na samem kongresu doživelo tako od zastopnika vlade, ko zlasti od zastopnika naše hrabre vojske visoko priznanje, da vestno in vzorno izvršuje vse svoje državljanske dolžnosti.

Bilo bi pa tudi naravnost nezasišano, če trgovstvo ne bi doživelo polno razumevanje svojih zahtev. Saj so po vrsti vse zahteve trgovstva samo takšne, ki jih mora podpirati vsak objektivno in pošteno misleči človek. Če zahteva trgovstvo, da so pred zakonom vsi enaki in da se neha trgovino ubijajoči privilegiji nekaterih, ali ni mar to pravično? Če zahteva trgovstvo, da morajo biti razne združne trgovine in trgovine industrijskih podjetij tako obdačene, kakor so trgovine trgovcev, ali ni

to zahteva, ki bi jo moral vsak objektivno državnik že sam davno izvesti? Ali če zahtevajo trgovci, da je tuje velepodjetje »Bafec« tako obdačeno, kakor so obdačeni trgovci, ali ni že čudno, da je to treba šele zahtevati? In kdo se more upirati argumentom, ki so jih navedli trgovci proti veleblagovnici »Ta-Ta« in proti ubijajoči vlogi tujega kapitala?

In vse druge zahteve trgovstva? Ali je še kdo v Jugoslaviji, ki ne bi uvidel vse škodljivosti iz demagogije porojene kmečke zaščite? Kdo vendar more zagovarjati zmešnjavo, ki je nastala zaradi te zaščite, ne da bi komurkoli sploh koristila? In vsi šolarski eksperimenti, ki so se delali z našim izvozom, kdo more vendar nastopiti v njih obrambo? Ali naj potem omenjamo še vse napake naše uprave, vse neverjetno preziranje zakonskih določil, kadar gre za zatiranje krošnjarstva, ali naj začnemo debato o naši davčni praksi, ki je v vsakem primeru neuporabna?

Vsa ta vprašanja so bila razgrnjena od beograjskega kongre-

sa in na način, da mora sleherni jugoslovanski državljan priznati, da bo v korist vse države, če bodo ta vprašanja rešena tako, kakor zahteva in predlaga kongres trgovstva. Samo naravno je, da je zato tudi beograjski kongres trgovstva izzvenel v lepi manifestaciji solidarnosti vseh gospodarskih stanov, ko so tako zastopniki obrtnikov ko industrijeev naglasili, da se bodo solidarno s trgovci borili za njih zahteve. Velika odlika beograjskega kongresa je v tem, da so se njegovim zahtevam pridružili vsi gospodarski stanovi.

Pa ne samo vsebinsko je bil beograjski kongres na višini, tudi njegov zunanji potek je bil tako sijajen, da je napravil na vsakogar najmočnejši vtis. Velika Kolarčeva dvorana je bila nabito polna samih gospodarjev, samih davkoplačevalcev, ki so najbolj trdna opora državne blagajne. Na kongresu zbrani zborovalci so predstavljali gospodarsko silo, kakršne ne zbere niti en drug kongres. In to samih naših ljudi, naši nacionalni misli popolnoma udanih ljudi!

Zadovoljni pa moremo biti s

kongresom tudi mi Slovenci. — Predvsem zato, ker je vsa organizacija jugoslovanskega trgovstva izvedena po načelih, ki smo jih mi predlagali. Še bolj pa zato, ker je kongres v celoti sprejel vse naše zahteve, zlasti pa poudaril zahtevo po ukinitvi sankcij. Solidarnost jugoslovanskega trgovstva se je obnesla sedaj v Beogradu, tako kakor leta 1934. v Skoplju, ko je kongres zahteval zvezo Slovenije z morjem, ki se je sedaj vendarle vsaj začela uresničevati.

Kakor pa je bil potek kongresa mogočen, tako pa se le ne udajamo nobenim iluzijam, temveč vemo, da sam kongres ne bo prinesel že jutri zboljšanja na vsej črti. Še naprej bo treba delati, mnogo in vsestransko delati in vedno znova opominjati na zahteve kongresa. Naloga naših organizacij in našega tiska je, da to delo vestno in neumorno opravljajo. Zato je tudi po beograjskem kongresu glavna naloga vseh trgovcev: delo za stanovske organizacije in za stanovski tisk! In potem bo III. kongres trgovstva že kongres, ko bomo mogli konstatirati, da se je zboljšanje pričelo.

1 podjetje. Kriza torej ni prizanesla niti eni gospodarski panogi! Slovensko gospodarstvo propada na vsej črti in če še upoštevamo propadanje denarnih zavodov, potem nas mora biti naravnost strah za našo gospodarsko bodočnost! Le še takojšnja in izdatna pomoč bi mogla odvrniti katastrofo!

Trgovinska pogodba s Španijo

Iz kabineta ministra za trgovino se sporoča:

V imenu naše delegacije je sporočil dr. Obradović trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću, da so bila pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Španijo definitivno končana in da bo sporazum podpisan. Kakor je javnosti znano, je bil cilj pogajanj boljša ureditev plačilnega prometa in dosega večjih kontingentov za naš les, za naše agrarne proizvode in živino. Z novim sporazumom so doseženi v vsakem pogledu zadovoljivi uspehi.

Glede plačilnega prometa je bilo dogovorjeno, da se bo ta od 1. junija dalje razvijal na bazi 20% svobodnih deviz, odnosno 80 odstotkov kompenzacij za blokirane pezete.

Kar se tiče lesnega kontingenta, nam je zagotovljeno za letos 62 tisoč kubičnih metrov lesa, za prihodnje leto pa 70.000 kub. metrov. Prav tako je dana možnost, da izvozimo nekontingentiranega meškega lesa okoli 30.000 kub. metrov.

Poleg tega smo dobili za letos uvozni kontingent za jajca v višini 200 vagonov jajc in 250 vagonov za prihodnje leto. More se reči, da pomeni vrednost teh koncesij s še nekaterimi drugimi okoli 100 milijonov dinarjev, torej dvakrat toliko, kakor pa nam je bil priznana lanske leto.

Naše koncesije Španiji so samo v tem, da smo Španiji zagotovili določene kontingente za bombažno predvilo, riž, pomaranče, limone, plutovino in neke druge predmete.

Poročilo o beograjskem kongresu objavimo v sobotni tedenski izdaji, da bodo vsi trgovci informirani o poteku te zmagovite manifestacije jugoslovanskega trgovstva.

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi praznika v četrtek šele v soboto, zato pa v povečanem obsegu.



ZA VSAKOGAR!

Od 30. maja do 8. junija potovanje v Ljubljano na

XVI. LJUBLJANSKI VELESEJEM

Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.— Rastava industrije in obrti. Gostinska rastava (hotel, restavracije, gostilne). „Sodobna gospodinja“ — Modna revija. Pohištvo. Avtomobili. Male živali.

Razstaveni prostor zavzema 40.000 m².

Novo nazadovanje trgovine in obrta

V I. četrletju 1936 zopet 325 trgovin in 227 obratov manj

Zbornica za TOI je objavila statistične podatke o gibanju podjetij v I. četrletju 1936. Z neovrgljivo jasnostjo znova dokazujejo te številke, da ni nastalo za trgovino in obrt nobeno zboljšanje, temveč da traja propadanje obeh teh tako važnih, in čisto domačih gospodarskih panog še nadalje. V tej konstataciji pa je obenem potrdilo upravičenosti vseh pritožb, ki so jih trgovski in gospodarski krogi ponovno predložili in v katerih so napovedali novo nazadovanje trgovine in obrta, če se ne začno izvajati ukrepi, ki so jih že ponovno zahtevali gospodarski krogi. Žal so se njih napovedi le preveč točno uresničile in statistika Zbornice nam dokazuje, da je število trgovin padlo v letošnjem I. četrletju za 325, število obrtov pa za 227.

To je tako velik padec, kakor ni bil zabeležen niti v enem četrletju 1935! Kriza v trgovini torej prav nič ne pojenjuje, temveč je letos še večja, ko lani! Tako je bilo več objavljenih ko prijavljenih trgovin v I. četrletju 1936 217, v II. 299, v III. 154, v IV. 306, dočim v letošnjem 325. Če upoštevamo, da traja padanje trgovin že od l. 1932., da so že davno padle vse trgovine, ki so bile količkaj nesolidne; saj je padlo od l. 1932. število trgovin v mali Sloveniji za celih 4131, potem je jasno, da preživljamo naravnost katastrofalno krizo trgovine! V resnici že skrajni čas je, da se stori nekaj za rešitev naše domače in vseskozi nacionalne trgovine.

Pa še nekaj moramo posebej konstatirati! Na podlagi slabo pojmovanih in razumljenih podatkov statistike OUZD si upa beograjsko »Narodno blagostanje« stalno trditi, da sankcije v slovenski lesni stroki niso povzročile posebnih škod. S statistiko Zbornice za TOI je ta trditev temeljito postavljena na laž. Kajti v I. letošnjem

četrletju je padlo število trgovin z lesom za nič manj ko 48, kar je že za lani decimirano lesno stroko, ko je prenehalo 156 trgovinskih obratov, naravnost strahotno mnogo. Pripominjamo pa še, da je bilo toliko trgovin samo praviloma objavljenih, koliko pa jih je še, ki so dejansko ustavile vse poslovanje, ki torej ne delajo več, pa čeprav se še vedno vodijo med prijavitelji! Sankcije uničujejo slovensko gospodarstvo ter ubijajo slovensko trgovino! Statistika Zbornice to ponovno potrjuje in zato ne moremo te konstatacije zaključiti drugače ko z zahtevo velikega beograjskega kongresa jugoslovanskih trgovcev, da se morajo sankcije odpraviti!

Od leta 1932. dalje je padlo število trgovin — kakor že omenjeno — za 4131. V letošnjem I. četrletju še nadaljnjih 325, torej skupno 4456, obrtov je padlo v tem času skupno za 3662, torej skupno 8118! To je številka, ki bi morala vse odgovorne ljudi naravnost obdati z grozo in ki kar kliče po krepkih ukrepih v pomoč naše trgovine in našega obrta. Pred očmi vseh nas — in tudi odgovornih činiteljev — propadeta dve panogi našega gospodarstva, ki sta čisto domači, od katerih žive desetisoči naših rodbin in ki sta glavni ustvariteljici narodnega kapitala! Ali niti sedaj ne bodo upoštevane zahteve in protesti gospodarskih stanov? Ali niti ob 12. uri ne pride rešitev in pomoč? Ali naj res obupamo in vržemo zadnji konček optimizma proč?

Po statistiki Zbornice je bilo v I. četrletju 1936 prijavljenih trgovinskih in pomožnih trgovinskih obratov 203, objavljenih pa 528, torej 325 več objavljenih. Kako je padlo število posameznih trgovin, nam kažejo te številke: Trgovin s konji za 2, z živino za 28, s prešiči za 8, s šivalnimi stroji za 4,

z lesom za 48, s kurivom za 3, z manufakturnim blagom za 4, z modnim za 3, s konfekcijo za 1, s pleteninami za 4, z usnjem za 7, z dež. pridelki za 25, z živili za 21, z mlekom za 7, s sadjem za 4, z mesom za 2, s perutnino za 17, s špecerijskim in kolonialnim blagom za 6, kramarije za 8, z mešanim blagom za 22, knjigarne za 2, trgovin z vinom za 14, z vinom v zaprtih steklenicah za 2, s pivom za 5, s stavbnim materialom za 3, sejmarji za 26, avtotaksiji za 14, izvoščki za 6 itd.

Obrtnih podjetij je bilo prijavljenih skupno 251, objavljenih pa 478, torej 227 več objavljenih. Ze običajna slika propadanja obrtov se kaže tudi v najnovejši statistiki in zato bomo navedli le nekaj najbolj težkih in najbolj značilnih. Število čevljarjev je padlo za nič manj ko 68, to se pravi vsak mesec za 22. Če odštejemo praznike in nedelje, je torej vsak dan prenehalo eno čevljarstvo podjetje. To je zasluga narodu koristnega dela »Bafec«, kakor čitamo v plačanih inseratih.

Število šivilj je padlo za 36, krojačev za 11, kar seveda ni posledica »Tivarja«! Nadalje je padlo število podkovnih kovačev za 9, ključavničarjev za 5, kolarjev za 18, mizarjev za 16, košarjev za 2, sedlarjev za 10, izdelovalcev pletenin za 8, brivcev za 4, mlinov za 3, zidarjev za 7, tesarjev za 5, izposojevalnic mlatilnic za 25 itd.

Tudi gostinski obrti so nazadovali. Prijav je bilo 67, odjav 76, torej več odjav 9. Najbolj so padle gostilne (za 15) in točilnice (za 3), dvignilo pa se je število krčem za 10, nadalje sta prenehali 2 brezalkoholni gostilni, 1 kavarna, dočim sta na novo nastala 1 ljudska kuhinja in 1 hotel.

Industrija, ki je doslej skoraj redno izkazovala dvig, je v letošnjem I. četrletju nazadovala za

Letošnji velesejem v Ljubljani

od 30. maja do 8. junija,

bo obiskovalcem nudil celoten pregled naše domače proizvodnje, njenega napredka in novih izsledkov našega tvornega duha. Svoje izdelke pa bodo razstavile tudi inozemske tvrdke, zlasti onih panog, ki se pri nas še niso udomačile, kot n. pr. avtomobilska industrija.

Primerno grupirano v posameznih paviljonih bodo razstavili: Strojna in kovinska, lesna in tekstilna, papirna in kemična, živilska in usnjarska industrija in obrt. Napredni naši mizarški podjetniki bodo pokazali, da zmorejo ugoditi še najbolj razvijenemu okusu in najbolj praktičnim težnjam glede stanovanjske opreme. Bogato bo zastopan tudi mali obrt.

Poleg splošnega dela razstave bodo prirejene letos tudi še naslednje specialne razstave: »Sodobna gospodinja«, v zvezi z modno revijo, »Gostinska«, ki naj služi napredku našega turizma, »Avtomobilska«, katera naj v prid razvoja motorizacije v naši državi predstavi širši javnosti najnovije modele svetovnih znamk. Na razstavi »Živalce« pa bodo rejci malih živali: perutnine, kuncev, kanarčkov in drugih eksotičnih ptičev, prikazali, kakih smernic se je treba držati pri rejci teh živalic.

Enkratni vstop na velesejmske prostore bo stal Din 8.—, grupe bodo imele znižano vstopnino. Velesejmske legitimacije po ceni Din 25.— bodo omogočale 20 posetov in sicer: 10 na razstavišče, 10 na veselični prostor, kjer bo bogato poskrbljeno za najraznovrstnejšo zabavo; velikomestni variete, kamor je vstop brezplačen, ples, tobogan, vrtljaki, dobro vino in jelo itd.

Posetniki velesejma bodo uživali na železnici in na zračnih linijah 50% popust od normalne vozne cene, na parobrodih »razred za razred« in popust na tramvaju.

Poset na velesejmu lahko izkoristite za ogled Ljubljane in njene lepe okolice.

Tudi v usnjarski industriji in obrtu,

ki bosta letos bogato zastopana na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija, velja pravilo, da se s postopnim in sistematskim obdelavanjem pridobljenih izkustev stvarjajo novi pogledi, ki prenešeni v delo, ustvarjajo vedno boljše in modernejše izdelke. Letos boste naravnost presenečeni, ko boste videli v razstaviščnih prostorih ogromen napredek naše domače usnjarske industrije in čevljarkega obrta!

»Od nekdanje lepe so Ljubljanke so slovele«,

pa ne le radi lepote, ki jim jih je podarila narava, ampak tudi radi okusnih oblačil, s katerimi so znale podčrtati prirodno lepoto. Letošnja modna revija na velesejmu bo pokazala, kako izborna služijo v ta namen naše domače noše in izdelki domačih mojstrov in mojstric. Proč s tujim, nič vrednim kičem, ki ni ne prijeten za oko, niti ne ustreza našemu jugoslovanskemu značaju!

Napolnite vaše vitrine!

Steklo, porcelan, keramika, bižuterija spada vanje. Vsakemu okusu in dnevni potrebi, vsaki denarnici in očesu primerne predmete boste našli na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Izbera bo ogromna!

Vloga našega gostinstva

v tujem prometu in domačem turizmu je nedvomno v vsakim letom značilnejša. Naša država, ki je tako bogata na prirodnih krasotah, je šele po svetovni vojni postala privlačna za tuje. Reklama,

ki so jo izvedli odločilni krogi v inozemstvu, je svetu oznanila krasote, ki jih skrivajo naša jezera in gorske doline, naša obala in planine. Toda najboljše reklama je jalovo delo, če se poprej nismo pobrigali za udobna gostišča, kjer bi tuje za časa svojega počitka našli udoben drugi dom. Poset gostinske razstave na ljubljanskem velesejmu, od 30. maja do 8. ju-

nija, bo mnogo koristil tistim, ki bi želeli privabiti tuje v svoja gostišča.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 16. maja objavlja: uredbi o ustanovitvi občine Slivnica; občin Sv. Jurij ob Pesnici in Svečina; izpremembe razpisov številka 7482 in 7500 v carinskih zade-

vah; izpr. in dop. v pravilniku za izvrševanje zakona o drž. trošarini, taksah in pristojbinah; odločbo min. sveta o tar. št. 30, 152 in 408 uvozne car. tarife; razveljavitev odločbe št. 599 o znižanju car. postavke št. 670; izpremembo pravilnika o carinskih posrednikih; odločbo o nabavi nemških mark; objave občinskih davščin in razne objave ter razglase sodišč in uradov.

Kaj bo z dolarjem?

Bližnje predsedniške volitve v Združenih državah Severne Amerike (USA) so spet spravile v ospredje zanimanja časopisja onkraj, pa tudi tostran »luže« — vprašanje dolarja in njegove devalvacije, ki leži mnogim inflacionistom v Ameriki še vedno pri srcu. Tako je pred kratkim senator Thomas predložil načrt zakona, ki pooblašča predsednika, da sme znižati veljavo dolarja na 40 odstotkov njegove prvotne vrednosti.

Če hočemo prav razumeti ta Thomasov načrt, se moramo nekoliko ozreti v zgodovino ameriškega dolarja vsaj od leta 1931. dalje.

V septembru leta 1931. je Anglija, kakor znano, opustila zlato podlago. Ta ukrep angleške vlade je izzval veliko presenečenje v vseh finančnih krogih. Takoj je bilo jasno, da bo imela Anglija od nje na vseh velikih izvoznih tržiščih neprecenljivo koristi. S tem pa je že bil sprožen tudi problem dolarja, ker je USA takoj uvidela; da bo morala, če bo hotela vzdržati angleško konkurenco, praktimirati podoben sistem. Tako je na mah tudi »kraljevski« dolar zašel med denar »dvomljiv« vrednosti.

Dolgo se je uspešno upiral, toda že leta 1932. je bil podvržen pogostim in nerednim fluktuacijam. Dočim je še malo prej služil za mero kurzov, je bil kmalu tudi njegov kurz označen »v sorazmerju z valutami z zlato paritetom«. In že marca leta 1933. je bil v vseh Združenih državah Severne Amerike proglašeni znani moratorij, ki mu je v aprilu istega leta sledila uradna opustitev zlate podlage... V maju pa je bil izglasovan zakon, ki je pooblastil predsednika, da sme »razvrednotiti« dolar do 50 odstotkov njegove zlate paritete.

Toda dolar ni tako naglo padal, kakor bi po tej odredbi pričakovali. Večja sprememba v vrednosti se je opazila šele proti koncu junija 1933. V septembru pa so se pojavili že novi glasovi o »devalvaciji«. Tedaj se je začela nova denarna politika vlade. Od časa do časa je vlada uradno fiksirala nakupno ceno zlata v dolarjih, ki je seveda močno varirala, v glavnem pa se le držala proporca 20/67 dolarja za unčo zlata po stari defniciji zlate podlage dolarja, po kateri vsebuje en dolar 25 zrn in osem desetih čistega zlata.

Prvi uradni kurz zlata je vlada določila 12. septembra 1933. Tedaj je znašal 29,62 dolarja. Od 26. oktobra dalje pa cene zlata ni več določala Državna zakladnica, marveč posebna korporacija — Reconstruction Finance Corporation, katere prva uradna določitev cene zlata je znašala 31,36 dolarja. — 29. novembra pa je ta mera zrasla na 31,96.

Ves ta čas uradnega določanja cene zlata sta bila tako za notranji kakor za zunanji trg — dva dolarja, kajti kurzi na mednarodnih borzah so se le s težavo prilagodili pariteti, ki jo je predpostavljala uradna cena za nakup zlata. Bil je torej »uradni dolar« na eni in »svobodni dolar« na drugi strani.

Ta anomalija pa ne bi bila mogla dolgo trajati. Treba je bilo tudi za ameriški denar najti ravnovesno točko. Tako je bila v januarju 1934 izvedena stabilizacija dolarja. Roosevelt je dobil pooblastilo, da sme zmanjšati vrednost dolarja na največ 60 odstotkov in na najmanj 50 odstotkov prejšnje

paritete. V mejah teh 10 odstotkov sme svobodno odločati.

Prvega februarja 1934 je stari dolar, ki je prav tedaj doživel svojo stoletnico, končal svoje življenje. Denarni zakon je odločil prenos zlata iz federalnih bank v drž. zakladnico in tako je ta žlahtna kovina postala spet osnova novega dolarja, katerega definicija pa se ni več glasila: 25 zrn in 8 desetink čistega zlata v enem dolarju, kakor l. 1834, marveč samo 15 zrn in 5 enainvajsetin. Na tej bazi pa se je cena unče zlata zvišala na 35 dolarjev, namesto prejšnjih 20,67, kakor je to odgovarjalo prejšnjemu razmerju: 25 zrn 8 desetim na en dolar. Devalvacijska mera je na ta način znašala nekaj nad 40 odstotkov, ker je novi dolar veljal natančno 59,06 odstotka prejšnjega dolarja.

Roosevelt je torej devalvacijo omejil na minimum, toda pooblastilo, da jo fiksira na maksimum (kar bi pomenilo znižanje na okoli 50 odstotkov prejšnje vrednosti) je še vedno imel v svojih rokah, kar je tudi sam potrdil v svojem proglasu z dne 10. januarja t. l.

Bilančna seja Mestne hranilnice

Upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske, je imel dne 8. t. m. pod predsedstvom dr. Jos. Kamušiča svojo bilančno sejo, na kateri je sprejel poročilo o denarnem gibanju in o uspehu posameznih poslovnih panog hranilničnega poslovanja v preteklem letu.

Iz predloženega računskega zaključka je posneti, da je bil poslovni promet sicer za 78 mil. Din manjši nego je bil prejšnje leto, da pa je še vedno dosegel upoštevavanja vredno vsoto 646.683.275 Din. V gibanju hranilnih vlog je bilo izplačil Din 87.877.980, vplačil pa Din 58.237.283, odtok vlog torej Din 29.581.262, t. j. za nad 4 mil. manj kakor prejšnje leto. Celoten odtok vlog v zadnjih 4 letih znaša Din 162.569.828, ki se zbog pripisa vsakoletnih obresti zniža na Din 86.264.846 tako, da je bilo stanje hranilnih vlog koncem l. 1935. Din 392.727.142. Med tem je novih gotovinskih, brez omejitve izplačljivih vlog za Din 27.978.330, h katerim je prišteti še dospela, po lestvici izplačljive mesečne obroke, ki jih vložniki do konca leta niso dvignili, v skupnem znesku Din 41.756.017. Skupaj torej Din 69.734.347, za kar morajo biti denarna sredstva v prvi vrsti na razpolago.

Da je bilo mogoče zahtevam vložnikov v tolikem obsegu ustrediti, je bilo treba skrbeti za kolikor mogoče točno odplačevanje posojilnih obrokov in nadaljevanje izterjavanja posojil, s čimer se je zbrala vsota Din 55.114.213. Stanje vseh vrst posojil pa znaša še vedno nekaj nad 349 mil., t. j. 89% vseh vlog. Novih gotovinskih kratkoročnih posojil je med temi za Din 14.639.294.

Ako se prištejejo tu sem še takoj ali vsaj v najkrajšem času razpoložljive naložbe pri drugih denarnih zavodih v višini 21.826.611 Din z Din 16.446.295, vrednostni papirji po bilančni vrednosti Din 80.957.764 ter gotovina v blagajni Din 2.034.841; vidimo, da razpolaga hranilnica z mobilnimi sredstvi v višini Din 64.078.194, kar z

Vendar se Roosevelt te pravice do danes ni poslužil in je dolar ostal »stabiliziran« v mejah, kakor smo jih navedli zgoraj.

Načrt senatorja Thomasa pa predvideva sedaj možnost, da se izvede devalvacija dolarja ne samo do skrajne meje, ki je bila dovoljena Rooseveltu, temveč še nekoliko nižje, in sicer do maksimuma 60 odstotkov. Definicija dolarja naj bi se torej znižala na 10 zrn in 23 stotink v enem dolarju, cena zlata pa poskočila na 51,82 dolarja.

Verjetno pa je, da gre pri tem novem načrtu pooblastila samo za »teoretično« pooblastilo, ki naj bi ga predsednik republike izrabil le tedaj, če bi se pojavila devalvacija tudi v drugih državah. Na tak pojav drugod bi n. pr. Anglija, ki ni več vezana na zlato podlago, enostavno odgovorila s podobnimi protiukrepi. Zdej pa naj bi tudi USA imela v tem pogledu že vnaprej popolnoma proste roke. To bi bil smisel najnovjšega Thomasovega devalvacijskega načrta, ki predstavlja za sedaj zadnjo postajo v razgibanem razvoju »kraljevskega« dolarja.

doseženim obrestnim prebitkom v znesku Din 11.559.156 popolnoma zadošča za kritje po uredbi izplačljivih vlog, davkov in upravnih stroškov. Hranilnične nepremičnine so se prošle leto pomnožile za dvoje posestev in skupni knjižni vrednosti Din 329.399.

Dasi v področju hranilnice ni zadostnih prilik za kratkoročno nalaganje denarja — kakršno predpisuje uredba — z ugodnejšo donosnostjo in je zaradi nervoznosti vložnikov potrebno imeti veliko gotovine vedno v blagajni, je zavod vendar dosegel v prošlem letu poslovnega prebitka 4.108.464 Din, od katerega se je odkazalo Pokojninskemu skladu za hranilnične nameščence Din 3.000.000, ostanek Din 1.108.464 pa se je dodal Splošnemu rezervnemu zakladu, čegar imetek znaša posej Din 12.818.785, t. j. 3,26% vseh hranilnih vlog (proti 2,8% v letu 1934).

V poslovnem poročilu se je poudarjalo, da se je hranilnična uprava resno trudila, da bi zavod prišel do še za večja izplačila potrebne gotovine ter se čim prej približal normalnemu rednemu poslovanju, da pa se ji zbog nepremagljivih ovir to do konca leta še ni posrečilo. V teku so pogajanja, kojih potek opravičuje nado na ugoden uspeh. Dokaz, da se zaupanje vložnikov do zavoda stalno vrača, je dejstvo, da so se nove vloge v prvih 4 mesecih 1936 zvišale za 6 milijonov Din.

Francosko posojilo češko-slovaški

V zadnjih dneh so se pojavili v Pragi zastopniki neke francoske finančne skupine, ki so pristojnim mestom ponudili investicijsko posojilo v treh tranšah po 150 milijonov frankov na nizke dolgoročne obresti. Kljub ugodnim pogojem pa posojilo ni zaključeno, ker je konzorcij zahteval tudi aktivni delež pri izvajanju del, česar Češko-slovaška ne more sprejeti.

Politične vesti

Titulescu je obiskal Herriota, o katerem govore, da bo zunanji minister v novi Blumovi vladi, ter se pogovarjal z njim o politični situaciji v Evropi.

Eden in Blum sta imela v Parizu daljša posvetovanja o bodoči angleško-francoski zunanji politiki. Baje bo nova Blumova vlada bolj podpirala politiko Zveze narodov. Kakšno stališče pa bo zavzela bodoča angleška vlada, v kateri ne bo več Eden zunanji minister, je negotovo. Sestanku med predsednikom vlade, ki to šele bo, in zunanjim ministrom, ki to ne bo več, so zato tudi satirični listi posvetili svojo pozornost.

Eden je v angleškem parlamentu brez ovinkov pojasnil italijanske klevete glede uporabe dum-dum krogel proti Italijanom. Nova odkritja so znova zelo poostrišla napetost med Anglijo in Italijo.

Francoske levičarske struje so, finančno podprte od Rusije, začele v zadnjem času, kakor piše »Gazetta del Popolo«, živahno propagando za poostreitev sankcij proti Italiji. Tudi drugi italijanski listi pišejo, da se je batl, da bodo zbog francosko-angleškega sporazuma sankcije proti Italiji še poostreene.

Ker so zunanji politični neuspehi zelo škodovali Baldwinovi vladi, je sklenil Baldwin, da še ta teden uredi vsa viseča zunanje-politična vprašanja. Na teh posvetovanjih se bo odločilo, v katero smer krene angleška zunanja politika; ali bo nastopila proti Italiji v še ostrejši meri in če se izvede in v katerem obsegu rekonstrukcija angleške vlade. Govore, da bodo vstopili v vlado bivši ministri Churchill in Austen Chamberlain ter bivši zunanji minister Hoare.

Angleška delavska stranka je sprejela resolucijo, v kateri se izrekajo za poostreitev sankcij in proti načelu angleške »splendid isolation« britanske politike.

»Atmosfera mirne odločnosti Zveze narodov je v nenavadnem kontrastu z ekscentričnim ponašanjem italijanske delegacije v Ženevi,« piše »Manchester Guardian«.

Hitlerjev boj proti boljševizmu ni dejansko nič drugega ko obnovitev starega boja germanstva proti slovanstvu, piše praški list »Sobotka«.

Hitler je postal angleški vladi svoja protivprašanja, ki dokazujejo, kakor pišejo angleški listi, da vzdržuje Hitler svoj predlog o nenapadalnem paktu samo med Nemčijo, Belgijo, Francijo ter Anglijo.

Več voditeljev SS oddelkov v Berlinu je bilo aretiranih. Govori se, da je šef napadalnih oddelkov Himler pod nadzorstvom, drugi šef Müller pa da je pobegnil na Švedsko.

Angleški tisk smatra, da je z odstranitvijo kneza Starhemburga iz avstrijske vlade zmanjšana italijanski vpliv v Avstriji.

Kabinet habsburške restavracije imenuje glavno glasilo hitlerjevcev sedanjo avstrijsko vlado.

Novo poljsko vlado, ki pomeni utrditev skupine polkovnikov, je sestavljal general Śladkowski. Prejšnji ministrski predsednik Kościelkowski je še nadalje član vlade, zun. minister pa je ostal polkovnik Beck.

Direktorij fašistične stranke je proglasil večni boj kot vsem državam, ki izvajajo sankcije. Iz teh držav ne bo Italija uvažala nobenega blaga! To je močno priznanje o škodljivosti sankcij za Italijo.

Italijani nameravajo razdeliti vso Etiopijo v tri velike upravne pokrajine. Sedeži novih gubernij bi bili v Hararju, Gondarju in nekem mestu zapadne Etiopije.

Guatemala je izstopila iz Zveze narodov. Po mnenju washingtonskih vladnih krogov ni nevarnosti, da bi vse druge ameriške države sledile njenemu vzgledu. Vendar pa se agitacija za ustanovitev ameriške Zveze narodov nadaljuje. Guatemala je bila že več let v zaostanku s svojimi članskimi prispevki za Zvezo narodov.

Veliko in moderno trdnjavo nameravajo zgraditi Angleži v Capetownu, da bi bila pot v Indijo zavarovana v vsakem primeru.

Pomorska pogajanja med sovjetsko Rusijo in Anglijo se bodo začela že ta teden. Rusija zahteva enako močno brodovje v Baltičkem morju, kakor je nemško.

Britanski komisar v Jeruzalemu je s poročil negušu, da ni več nobenih ovir za njegovo potovanje v London.

Nemiri in atentati v Palestini trajajo naprej. Arabci so odklonili angleški predlog, da se odpošlje v London posebna arabska deputacija. Prav tako tudi predlog, da se imenuje posebna angleška komisija, ki naj bi proučila arabske zahteve. Angleške oblasti so zaplenile 163 hiš, katerih lastniki niso hoteli več plačevati davkov.

Denarstvo

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Kolinska



CİKORIJA

Naš pravi domači izdelek!

dobavo 1.000 m bele platnene vrvice in sukanca; do 7. junija za dobavo američana, raznega platna, jadrnine iz bombaža ter 200 m tkanine za preproge po vzorcu, ki je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Direkcija drž. rudnika Zenica sprejema do 28. maja ponudbe za dobavo predmetov za električne motorje.

Direkcija drž. rudnika Kaknju sprejema do 28. maja ponudbe za dobavo 150 odev, 100 slamnjač in 300 m platna.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 29. maja ponudbe za dobavo 1.500 kg raznih vijakov z maticami in 9 gromobranov.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 29. maja ponudbe za dobavo železa v šipkah, železnih cevi, stekla za okna, ogleдал, lanenega firneža, raznih barv, gorske krede, obročk iz medi, železnih pocinkanih predmetov ter raznih železnih vijakov z maticami.

Licitacije:

Dne 12. junija bo pri upravi VI. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Kamniku druga ofertna licitacija za dobavo 2.000 kg gutaperče in sumpora.

Dne 15. junija bo pri Direkciji državnih rudarskih preduzečev v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 57.000 m bakrene žice.

Dne 8. junija bo pri Upravi 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo bukovih desk in hlodov.

Dne 8. junija bo pri štabu granične trupe v Skoplju ofertna licitacija za dobavo 60 kompletnih strelododov in dne 12. junija za dovršitev štabnega poslopja v Skoplju.

Dne 12. junija bo pri Direkciji drž. rudarskih preduzečev v Sarajevu ofertna licitacija za nabavo razvodne naprave z znakom »HOH« za direkcijo drž. rudnika v Velenju.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Napovedane zle posledice so nastale

Poročali smo o protestih mariborskih gospodarstev, zlasti trgovskih krogov proti nameravani ukinitvi nekaterih poštinih ambulanc, ki so vozile iz Maribora, odn. v Maribor. Kljub vsem protestom se je ta ukinitve po odredbi Beograda vendarle izvedla in žalostne posledice te ukinitve so takoj nastopile. Zastaja poštini promet in dogaja se, da prejemajo ljudje časopise, katerih vrednost je vendar baš v tem, da pridejo čim prej ljudem v roke, po dva, a tudi do tri dni pozneje. Tako se dela težka škoda podjetjem, tako se pa dela težka škoda tudi zasebnikom in končno tudi državi. Kajti če bodo železnice, odn. pošta, tako pozno dostavljale blago, si bodo ljudje morali pomagati pač na drug način. Naj izide še sto uredb o konkurenčnosti zasebnih avtobusnih podjetij železnicam in še pošti, bodo ta podjetja le imela uspeh, če bodo državna tako slabo izpolnjevala svojo funkcijo. Zato pa tudi upamo, da bo poštino ministristvo v Beogradu, če že ni hotelo upoštevati opozoril gospodarstvenih krogov, vsaj sedaj ko so napovedane zle posledice tudi že nastale, zopet uvedlo ukinitve poštine ambulance. Ali res ne gre drugače, da nas mora šele slaba izkušnja izpametovati?

Efektno tržišče

Tendenca stalnejša

V minulem borznem tednu ni bilo nobenih zaključkov, pač pa je bilo nekaj komadov vojne škode prodano 15. t. m. eksekutivnim potom po tečaju Din 350 — za komad.

Notirali so le državni vrednostni papirji, in sicer:

	Din
7% inv. pos.	11. V. 81 — 82 —
15. V. 82 — 84 —	
8% Blair	11. V. 82 — 83 —
15. V. 82 — 84 —	
7% Blair	11. V. 72 — 78 —
15. V. 72 — 74 —	
7% Seligm.	11. V. 82 — 83 —
15. V. 83 — 85 —	
4% agr. obv.	11. V. 48 — 49 —
15. V. 48 — 50 —	
6% begl. obv.	11. V. 62 — 65 —
15. V. 66 — 69 —	
2,5% vojna škoda	11. V. 357 — 359 —
15. V. 358 — 360 —	

Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet 3 milij. 606.155'90 dinarjev

V preteklem tednu so bili na poedinih borznih sestankih perforirani tiste dnevni devizni zaključki:

Din

11. V. 985.088'13	Dunaj—London
12. V. 645.693'13	Berlin—London
13. V. 492.224'29	Dunaj—Berlin
14. V. 730.684'61	Din-deviza—London
15. V. 752.465'74	Dunaj—London

Napram predzadnjemu borznemu tednu je znatno porasel promet z avstrij. šilingi v privatnem kliringu in deloma tudi v dinarski devizi, medtem ko izkazuje deviza Berlin znatno nazadovanje prometa v privatnem kliringu in je bilo tudi angleških funtov prodano nekaj manj, čeravno je Narodna banka dajala še nadalje po £ 200 dnevno na razpolago.

Skupni tedenski devizni promet:

Devize	Predzadnji teden (tisočih dinarjev)	Zadnji teden (tisočih dinarjev)
Amsterdam	73	46
Berlin	887	499 priv. kliring
Curij	153	77
Din-deviza	181	437 avstr. priv. kl.
Dunaj	674	1241 priv. kliring
London	1060	902 inkl. priv. kl.
Madrid	—	18 priv. kliring
New York	367	299
Pariz	260	87
Stockholm	4	—
Praga	166	—

Poleg funtov je bil dnevno perforirani tudi zaključek v interveicijskem blagu, kajti Narodna banka je dajala izmenoma Pariz, Amsterdam in Curij v obsegu dosedanjih dnevnih deviznih kontingentov.

V tem mesecu doseženi skupni devizni promet že presega 17 milijonov dinarjev, kar je vsekakor zelo lep uspeh.

Notice privatnih kliringov so bile v zadnjem tednu sledeče:

angleški funt

11. do 15. V. 1936	Din 249'20—250'80
--------------------	-------------------

avstrijski šiling

11. maja 1936	Din 9'14—9'24
12. maja 1936	Din 9'13—9'23
13. maja 1936	Din 9'14—9'24
14. maja 1936	Din 9'14—9'24
15. maja 1936	Din 9'15—9'25

nemška marka

11. maja 1936	Din 13'05—13'25
12. maja 1936	Din 12'70—12'90
13. maja 1936	Din 12'55—12'75
14. maja 1936	Din 12'30—12'50
15. maja 1936	Din 12'75—12'95

Nalik predzadnjemu tednu tudi tokrat ni bilo prometa v grških bonih in španskih pezetah.

Devize	S primo Narodne banke	Povpr. Din	Pon. Din
Amsterdam	11. V. 2973'15	2987'75	
	15. V. 2972'48	2987'03	
Berlin	11. V. 1756'08	1769'95	
	15. V. 1756'08	1769'95	
Bruselj	11. V. 749'88	754'95	
	15. V. 748'11	748'17	
Curij	11. V. 1424'22	1431'29	
	15. V. 1424'22	1431'29	
London	11. V. 218'98	221'04	
	15. V. 217'40	219'46	
New York	11. V. 4372'49	4408'80	
	15. V. 4356'43	4392'74	
Pariz	11. V. 290'21	291'65	
	15. V. 289'89	291'33	
Praga	11. V. 182'62	183'72	
	15. V. 182'62	183'72	

Zelo v 24 urah

barva, pesira in kemično sušni obleke, klobuko itd. Skrobli in svetilnika srajce, svrtinike in manšete. Poro. tušii, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Pojlanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Zito: Din Din

Koruza:

zdrava, suha, rešetana, letine 1935, s kvalitetno garancijo, franco vagon bačka in ban. postaja . . . 100'— 102'—

zdrava, suha, rešetana, feo. vagon prekmurska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 110'— 112'—

činkvantiin sremski, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon naklad. postaja . . . 118'— 120'—

Pšenica:

bačka, 78 kg, 2odstotka, prompl. dobava banat., 78 kg, 2odstotka, prompl. dobava . . . 133'— 135'—

Oves:

suh, zdrav, rešetan, feo. vagon slavon-ska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 130'— 132'50

Ajda:

zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana . . . 140'— 142'50

Mleviski izdelki:

Moka:

pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 225'— 227'50

pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 225'— 227'50

pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 205'— 207'50

pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 185'— 187'50

Otrob:

pšenični, debeli, vegal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franco vagon bačka postaja . . . 100'— 102'50

Lesno tržišče

Tendenca zelo mlačna

Ker sankcije proti Italiji niso dosegle svojega cilja, se skuša blamaža skriti zopet v zavlačevanje rešitve abesinske afere. Listi, naklonjeni sankcijski politiki, skušajo dokazati, da Italija vendarle trpi zbog izvajanja sankcij zelo

Teden na beograjski borzi

Na beograjski efektni borzi ni bilo v preteklem tednu nobenih posebnih izprememb. Kupčija je bila zelo mrtva in celo v vojni škodi ni bilo dva dni sploh nobenih kupčij. Zasebniki ne kupujejo papirjev in samo Narodna banka ter Drž. hipotekarna banka sta nakupovali za svoje fonde državne papirje, ki se dobro obrestujejo.

Čvrsto tendenco so imele Blairrove obveznice ter se je kupčeval 8% Blair po 82 do 82'50, 7% pa po 72'75. Po daljši pavzi je bilo na zadnjem tedenskem sestanku zaključeno nekaj 7% stabilizacijskega posojila, in sicer po tečaju 82'25.

Na deviznem trgu tudi ni bilo posebnih izprememb. Švicarski frank je proti drugim devizam nekoliko popustil. V privatnem kliringu je bil v Beogradu po 16'50. Angleški funt je nekoliko popustil in je bil na trgu za 4'— dinarje dražji ko na borzi, to je: prodajal se je po 254 mesto po 250. Francoski frank je bil po 334 za 100 frankov. Nemška marka je padla na 12'38, a se je kasneje popravila na 12'70. Izvozniki zahtevajo, da Narodna banka po vzgladu Romunije in Bolgarske intervenira v nemški marki, ker da nemška marka še ni zrela za svobodno trgovino in ker je v interesu tako našega poljedelca ko našega izvoza, da se tako nagle izpremembe v tečaju marke preprečijo. Izvozniki trde, da izvoz ne more napredovati, če pade nemška marka samo v nekaj dneih za 10 odstotkov. Samo nagli padec marke je tudi zaustavil izvoz v Nemčijo. Potrebno bo še precej časa, da se izvozniki od udarcev zaradi padca marke opomorejo in da se bodo zopet smeli lotiti težkega izvoznega posla v Nemčijo.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. maja navaja te izpremembe (vse v milijonih Din):

Skupna zlata in devizna podloga se je povišala za 4'3 na 1.520'8.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 6'69 na 297'7.

Vsota kovanega denarja v srebru in niklju se je povečala za 16'5 na 418'8.

Posojila so se zmanjšala za 0'01 na 1.605'4.

Vrednosti rezervnega fonda so se dvignile za 11'7 na 128'0, drugih fondov pa za 6'69 na 29'3.

Razna aktiva so se zmanjšala za 2'49 na 531'9.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 56'9 na 4.737'6, zato pa so se povečale obveze na pokaz, in sicer za 85'3 na 1.693'9.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 1'0 na 49'0.

Razna pasiva so se povečala za 1'59 na 186'16.

Skupno zlato in devizno kritje se je zmanjšalo od 30'43 na 30'38 odstotka, samo zlato pa od 29'26 na 29'14 odstotka.

Odlog plačil je dovoljen:

Kmečko-delavski hranilnici in posojilnici v Trbovljah za dobo 6 let za dolgove, nastale do 5. septembra 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Kmetijski hranilnici in posojilnici, r. z. z. n. z., Videm-Dobrepolje za dobo 3 let za dolgove, nastale do 31. januarja 1935. Obrestna mera za stare vloge po 3 in pol odstotka.

Vicedirektor Narodne banke Vladimir Gruičić je umrl v Beogradu.

Nadzorstveni svet Poštne hranilnice je znižal obrestno mero za lombardna posojila od 7 na 6%.

Italijanska banka je znižala svojo eskontno mero od 5 na 4 in pol odstotka.

Švedska vlada je podaljšala pre-poved vsakih kreditov Italiji do 1. marca 1937.

Trgovinski register

Vpisala se je nastopna tvrdka:

Nada Grisogono, družba z o. z., Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z galanterijo, papirjem in papirnati izdelki vsake vrste ter parfumerijo. Od osnovne glavnice v višini 200.000 Din je vplačanih 100.000 Din. — Poslovodje: Nada Grisogono, zasebnica v Ljubljani in Friderik Kassler, trgovec v Ljubljani. — Poslovodji zastopata družbo kolektivno.

Vpisale so se izpremembe pri naslednjih tvrdkah:

»Avtodelavnica v Celju, družba z o. z.« Družba se je razdružila ter prešla v likvidacijo. Likvidator: dosednji edini poslovodja Ladislav Ropas, posestnik v Medlogu pri Celju.

And. Boucon, stolarski obrt v Ljubljani. Izbrise se zbog smrti dosednji lastnik Andrej Boucon, vpiše pa nova lastnica Josipina Boucon, posestnica v Ljubljani. — Obratni predmet odslej: industrijski obrt izdelovanja stolov in drugih lesnih izdelkov na tvorniški način.

Prva kranjska tvornica pletenin in tkanin Dragotin Hribar v Ljubljani. Zbog smrti se izbrise javna družabnica Evgenija Hribar, vpiše pa družabnika inž. Boris Hribar in Peter Hribar, ki zastopata družbo kolektivno.

Ljudevit Marx, tovarna lakov d. d., Ljubljana. Izbrise se za znanba, po kateri je občni zbor od 13. septembra 1929 sklenil povišanje delniške glavnice od 4 na 8 milijonov dinarjev.

Splošno stavbno podjetje Pust in sinova, družba z o. z. v Ljubljani. Družbena pogodba se je izpremenila in mora biti odslej eden poslovodij, ki jih izvoli občni zbor, vedno Franc Pust. Pri kolektivnem podpisovanju po dveh poslovodjih ali po enem poslovodji in enem prokuristu, mora biti od poslovodij vedno Franc Pust. — Izbrise se poslovodja inž. Bogomir Pust.

Greinitz, industrija železa d. d. železarna Muta ob Dravi. — Izbrisejo se člani upravnega sveta Albert Streissler, Daniel Rakusch, inž. Willi Rakusch, Jakob Pomperger in Oskar Koschak, vpišejo pa se novi člani upravnega sveta: odvetnik dr. Alojz Juvan, Ernst Eylert st., tovarnar, Dušan Tomšič, direktor, vsi v Mariboru ter Albin Kolene, industrialec v Zrečah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru. — Izbrise se zbog smrti član predstojništva Vilko Berdajs, vpiše pa se kot član predstojništva te podružnice veletržec Miloš Oset.

Valentin Stampach & Co. v Mariboru. Obratni predmet: trgovina z lesom na debelo. Izbrise se zaradi izstopa družabnik Valentin Stampach. Prokura se je podelila lesnemu trgovcu v Mariboru Valentinu Stampachu.

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. Odobrene so bile izpremembe pravil: Besedilo družbe odslej: »Motvoz in platno, d. d.« Delniška glavni- ca se je zvišala od 250 tisoč na 2 in pol milijona dinarjev in je razdeljena na 25.000 temeljnih na imetnika se glasečih delnic po 100 Din. Vpišeta se člana upravnega sveta Alojzij Vodnik, industrialec in Leon Souvan ml., trgovec, oba v Ljubljani.

Delniška tiskarna v Ljubljani. Izbrisejo se člani upravnega sveta dr. Oton Fettich, Adolf Ribnikar, Alfonz Žerjav, Ivan Seunig in Bojan Ribnikar ter prokura, podeljena Miroslavu Ambrožiču. — Vpišejo pa se člani upravnega sveta: Emil Podkrajšek, višji hidrotehnik v p., odvetnik dr. Vavpetič, industrialec Franjo Medic, tajnik OUZD

Likar in jurist Dinko Podkrajšek, vsi v Ljubljani. Prokura se je podelila Josipu Struklju v Ljubljani.

Proja, veleprazarna kave in tovarna hranil, družba z o. z. v Ljubljani. Izpremenila sta se odst. 1 in 2 družbene pogodbe. Besedilo firme odslej: Nakup in prodaja realitet.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:
462 — Solun: ponuja se zastopnik za gradbeni les;
463 — Le Caire: neka tvrdka se zanima za lesne pete, prevlečene s celuloidom za ženske čevlje;
464 — Varšava: ponuja se zastopnik za tanin;
465 — Barcelona: bukov, jelov in hrastov žagan les;
466 — Le Caire: ponuja se zastopnik za impregnirane brzojavne droge.

Deželni pridelki:
467 — Dunaj: kamilice;
468 — Gradec: konopljeno seme, proso, lan, sončnice, mandlji, česenj, semenska čebula, razna semena za ptičjo hrano;
469 — Atene: koruza;
470 — Solun: zastopniška tvrdka se zanima za žitarice, fižol, grah, bob in svilene kokone;
471 — Barcelona: konoplja, tulje, hemelj, plevelj, suhi rezanci sladkorne repe in druga živalska krma;

472 — Breda (Nizozemska): suha povrtnina in paradižnikove konzerve;
473 — Malta: ponuja se zastopnik za žitarice in semena;
474 — Lwów: Neka tvrdka se zanima za suho povrtnino.

Proizvodi sadjarstva:
475 — Tel-Aviv: sadne konzerve in kompoti (višnja);
476 — Breda: sadje;
477 — Lwów: ponuja se zastopnik za suho sadje.

Proizvodi živinoreje, perutinarstva in ribarstva:

478 — Dunaj: ribje konzerve;
479 — Tel-Aviv: mesne konzerve;
480 — Ste Felix (Haute Savoie, Francija), sir gruyère;
481 — Dunaj: goveji rogovi;
482 — Atene: klavna živina;
483 — Ulm-Grimmelfingen: rogovi, odpadki rogov in parklji;
484 — New York: zastopniška tvrdka išče izključno zastopstvo naših tvornice kuhane gnjati v konzervah, soljenega mesa in preka-jenega mesa;
485 — Berlin: koža za podplate.

Industrijski izdelki:
486 — Amsterdam: klobučevina in moški klobuki;
487 — Curih: razna olja (za jedila in za industrijsko porabo);
488 — Lwów: ponuja se zastopnik za kemično in tehnično stroko;
489 — Bussum (Nizozem.): klobučevina za ženske klobuke;
490 — Barcelona: ponuja se zastopnik za kemične in farmacevtske preparate;
491 — Nicosie (otok Ciper): moški in ženski klobuki, papir, karton in konzerve živil.

Razno:
492 — Aleksandrija: ponuja se zastopnik za vse proizvode;
493 — Tel-Aviv: neka tvrdka se zanima za ovojni papir, pokrove iz kartona, časopisni papir, papir za pisanje, emailirano posodo, zakovice, železne žeblice, vijake, matice vseh vrst, vrvice, gornjo kožo, železno in cinkovo pločevino, žico vseh vrst, cement, steklarske predmete za domačo uporabo, steklenice, pšenico, moko, jajca, perutnino in vole;

494 — Bagdad: ponuja se zastopnik za naše izvozne predmete;
495 — Tlemcen (Alžir): posredniška tvrdka se zanima za fižol, moko, tekstilno in svileno blago;
496 — Malta: ponuja se zastop-

nik za žitarice, pletenino, moko, svinjsko mast in laneno blago;

497 — Gradec: ponuja se zastopnik za vse proizvode.

Opomba, Nemška tvrdka iz Dörentrupa išče zastopnika v Jugoslaviji za plasiranje gradbenega materiala.

Interesenti se naj za vse naslove obrnejo na Zavod za unapredjvanje spolne trgovine, Beograd, Ratniški dom. V svojih vprašanjih naj navedejo vedno tudi številko, pod katero je navedena ponudba. Priporočamo nadalje, da navedejo tudi količine blaga, ki jih morejo ponuditi, ceno blaga (franko meja ali cif pomorsko pristanišče) ter kratek opis blaga. Za kvaliteto tvrdk Zavod ne jamči, vendar pa se razume, da vodi skrbno evidenco o firmah, ki jih navaja.

Uvozna kontrola se bo začela izvajati okoli 1. junija

Kakor sporočajo beograjski listi, se bo začela izvajati kontrola uvoza okoli dne 1. junija. Okoli 20. maja izide v »Službenih novinah« seznam predmetov, katerih uvoz bo dovoljen le proti predhodnemu dovoljenju Narodne banke. Na seznamu bodo samo industrijski predmeti, in sicer okoli 20.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalo postopanje o premoženju Ane Rozman, gostilničarke v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Lešnjak, poravnalni upravnik Anton Fabijan, davčni upravitelj v p. Narok za sklepanje poravnave dne 18. junija ob pol 12. Rok za oglasitev do 12. junija.

Poravnalo postopanje posestni-

Doma in po svetu

Nj. Vis. princ Andrej je prevzel pokroviteljstvo nad »Mariborskim tednom«.

O majniški deklaraciji in njenem pomenu za Slovenijo ter Jugoslavijo je predaval po radu minister dr. Korosec. Njegovo predavanje je vsa Slovenija poslušala z največjo pozornostjo.

Eden voditeljev združene opozicije v Beogradu dr. Milan Gavrilović je prišel v Zagreb, kjer je imel dva sestanka z dr. Mačkom.

Dr. Paveliča so izpustile ital. oblasti na svobodo, ker da italijanski zakon ne dovoljuje daljšega preiskovalnega zapore. Francoskim oblastem pa ga seveda niso hoteli izročiti.

Za predsednika Jugoslovanske akademije v Zagrebu je bil zopet izvoljen dr. Albert Bazala.

Policija v Beogradu je kaznovala okoli 30 oseb zaradi širjenja vznemirljivih neresničnih vesti z zaporom, ki se ne more spremeniti v globo.

V Zagrebu so bile konference zastopnikov vseh tiskarn v Jugoslaviji ter je bilo sklenjeno, da se ustanovi enotna organizacija vseh tiskarn Jugoslavije. Izvoljen je bil izvršni odbor nove zveze, katerega predseduje g. Hrovatin iz Ljubljane.

Pravna fakulteta in direkcija državnih železnic ne bosta premešteni iz Subotice.

Za pomočnika žel. ravnatelja v Ljubljani je imenovan inž. Rudolf Kavčič, naš priznani železniški strokovnjak.

V svoji vili na Lidu je umrl mladi slovenski znanstvenik dr. Alojzij Res, ki se je proslavil tudi s svojimi literarnimi deli, zlasti s svojimi prevodi Danteja. Bodi odličnemu znanstvenemu in kultur-

ka in gostilničarja Franca Zaletela v Stožicah je končano.

V poravnavi izven stečaja Schauerja Emila, trgovca in pos. v Črmošnjicah, se postopanje ustavlja, ker se pri naroku ni dosegla dvetretljinska večina upnikov.

Poravnalo postopanje Avsiča Ivana in Antonije, pos. in gost., ter ležeče zapuščine po Jakobu Pustovrhu v Črnučah je končano.

Zunanja trgovina

Albanska vlada uvaja nov uvozni režim, po katerem ne bo smela nobena država uvoziti več ko 30% blaga nad ono količino, ki jo sama izvažajo iz Albanije. S tem bo jugoslovanski izvoz znatno udarjen, ker smo l. 1934. izvozili v Albanijo blaga za 967.000, uvozili iz Albanije pa le za 211.092 zlatih frankov.

Po nemški statistiki smo v letošnjem prvem tromesečju izvozili v Nemčijo za 19,9 milijona mark blaga. Sueska prekopna družba je znižala sedaj, ko se je nehala vojna v Afriki, prekopne pristojbine za 6 penijev.

Kanada je znižala carino na celo vrsto predmetov, zlasti pa na tekstilne izdelke.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 20. maja objavlja: Uredbo o obsegu in razmejitvi elektrotehničnih obrtov ter pravilnik o razmejitvi gradbenih obrtov — Odredbo o postavitvi izpitne komisije za izpite elektrotehnikov — Razne objave in razglase sodišč in drugih uradov ter razne druge objave.

Občni zbori

Slovenska književna zadruga ima svoj III. redni občni zbor v soboto, dne 30. t. m. ob 5. pop. na Bregu v Ljubljani (Blasnikova tiskarna).

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske ima 28. redni občni zbor dne 9. junija ob 15. v hranilnični posvetovalnici.

Narodna prosveta v Ljubljani bo imela občni zbor dne 25. maja ob 16. uri v sejni sobi hotela Metropol I. nadstropje. Dnevni red: t. 2. o razdružbi zadruge.

57. redni občni zbor družbenikov Rudnika in železarne v Štorah bo 15. junija ob 11. v tovarniških prostorih v Štorah. Dnevni red je običajni.

nemu delavcu ohranjen časten spomin!

Ponesrečil se je v Gradaščici pri Ljubljani inž. Jože Skubic, ki je kljub svojim mladim letom doživel že mnogo razočaranj. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

Pri teniških tekmah med Češko-slovaško in Jugoslavijo za Davisov pokal je po težkem boju zmagala Jugoslavija s 3:2.

Savez hrvatskih obrtnikov ima svojo 28. glavno letno skupščino dne 31. maja ob 9. dopoldne v prostorih hotela »Lisjanj« ali pa občinske hiše v Novem Vinodolu.

Brezposelnost v Zagrebu nazadnje in je došlo v aprilu okoli 1000 brezposelnih delavcev zopet delo in kruh.

Nad 100 novih hiš se gradi v Zagrebu. Od teh bo šestnadstropna 1, štirinadstropnih 6, trinadstropnih 13, dvonadstropnih 14 in enonadstropnih 41.

Razpisa natečaja za idejno skico za železniško postajo v Sarajevu se je udeležilo 56 domačih projektantov. Tudi znak bede naše inteligence.

Bivši grški ministrski predsednik Caldaris je nenadoma umrl. Pripravljali se je baš na potovanje v Jugoslavijo. To je že 4. grški državnik, ki je letos nenadoma umrl.

Etiopija je plačala dosedaj Zvezi narodov 650.000 zlatih frankov članskih prispevkov, to je približno 11 milijonov Din.

Britanski Rdeči križ v Etiopiji je dobil od italijanskih okupacijskih oblasti poziv, da takoj zapusti Etiopijo.

Vojno sodišče v Adis Abebi deluje na vso paro. Po poročilih listov je vsak dan obojenih na smrt in takoj nato ustreljenih do 50 Abesincev, ker da so pomagali pri plenjenju Adis Abebe ali pa da niso hoteli oddati orožja. Večino tujih novinarjev je italijanska okupacijska oblast pregnala iz Etiopije.

Revolucija je bila izvršena brez prelivanja krvi v Boliviji. Predsednik republike je odstopil ter prepustil vso oblast oficirjem in vojski.

Izdatki za socialno zavarovanje delavcev so se v Nemčiji zmanjšali, odkar so prišli na vlado narodni socialisti, od 572 na 270 milijonov mark.

V novem francoskem parlamentu bo 33 poslancev s plemiškimi naslovi.

Na Bolgarskem se je začela velika stavka tobačnih delavcev, ki so v resnici precej slabo plačani. Nevarnost je, da bo stavkalo vseh 40.000 delavcev. Vlada je odredila obsežne varnostne ukrepe.

Francoski potniški avtomobil se je zbog nesreče na cesti Vrbovac—Split prevrnil v prepad. Nekaj potnikov je bilo laže ranjenih. Na naših cestah pač ne zna vsakdo voziti.

Banda maskiranih roparjev je napadla v vasi Obori pri Kutinu lovce v lovski koči državnega gozdarja. Ugledni zagrebški trgovec Borovnik je bil od roparjev ubit, vsi drugi pa težko ranjeni.

Družbo tihotapecov konj je zalotila na meji italijanska patrula. En tihotapec je bil ubit, eden težko ranjen, tri pa je patrula aretirala in odvedla v tržaške zapore.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na sejem dne 12. maja je bilo prignanih 5 konj, 8 bikov, 123 volov, 356 krav in 11 telet, skupaj 503 glav živine. Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3'50 do 4'75, poldebeli voli 3'30 do 3'50, plemenski voli 2'90 do 3'50, biki za klanje 2'80 do 3'—, klavne krave debele 2'75 do 3'50, plemenske krave 2'50 do 3'—, krave za klobasarje 1'75 do 2'—, molzne krave 3'— do 3'75, breje krave 3'25 do 3'75, mlada živina 3'— do 4'—, teleta 4'50 do 5'50. Prodanih je bilo 290 glav.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav, telic 4 do 6, tečeje meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 5 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 12.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 21. maja. 9.00: Koračnice slavni skladateljev (plošče) — 9.40: Verski govor (dr. Potočnik) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice — 11.15: Zbor balalajk (na ploščah) — 11.30: Mladinska ura (gđc. Manica Komanova) — 12.00: Čas, obvestila — 12.15: Radijski orkester — 13.15: Plošče — 16.00: Kmetijska ura: Slovenski kmetijski dom (L. Puš) — 16.20: Koncert vojaške godbe — 17.00: Predavanje v okviru protituberkuloznega tedna (dr. Neubauer) — 17.15: Koncert vojaške godbe — 18.00: Plošče — 19.00: Čas, poročila — 19.30: Jugoslovanska misel in sokolstvo — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Cirila in Metoda — 20.30: Vesel večer — Orkestralna glasba (R. o.), kupleti (g. Makso Reš), šlagerji (Radijski jazz in tercet Stritar) ter plošče — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Strausovi valčki (Radijski orkester) — 22.40: Esperantsko predavanje.

Petek, dne 22. maja. 11.00: Šolska ura: Prirodni glasovi v muziki (g. prof. Emil Adamič) — 12.00: Naša pesem, naša glasba (plošče) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: O stanovanjski kulturi (Albrecht Vera) — 18.20: Operetne pesmi (plošče) — 18.40: O zasilnih potih razlstitve (Bidovec, sodnik) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Naselja, kakšna so in kakšna naj bodo — 20.20: Prenos z Dunaja — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, dne 23. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo — 18.00: Na delopust! (Radijski orkester) — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Prispevek Dalmacije za jugoslov. kulturno uveljavljanje v svetu (dr. M. Dejanović) — 19.50: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar) — 20.20: Rezervirano za prenos — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Razni plesi (Radijski orkester).